

**PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. KS. ANTONIEGO PODGÓRSKIEGO
w IWONICZU**

r. szk. 2023/2024

UKŁAD TREŚCI W PROGRAMIE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYM:

- I. Wizja i misja szkoły.**
- II. Podstawa prawna.**
- III. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2023/2024 dotyczące szkół podstawowych. Najważniejsze wartości.**
- IV. Założenia teoretyczne Programu, model absolwenta, wnioski i rekomendacje po diagnozie -czynniki chroniące i czynniki ryzyka – mocne strony oraz rozpoznane zagrożenia i problemy; rekomendacje.**
- V. Cele ogólne i szczegółowe.**
- VI. Zadania wychowawczo – profilaktyczne i pożądane efekty ich realizacji.**
- VII. Innowacje, programy i projekty wychowawczo-profilaktyczne realizowane w szkole.**
- VIII. Założenia ewaluacyjne.**
- IX. Załączniki do Programu.**

I. Wizja i misja szkoły.

WIZJA NASZEJ SZKOŁY

„Do szkoły wchodzimy uśmiechnięci, a wychodzimy z niej radośni”

MISJA

Jesteśmy szkołą:

- bezpieczną,
- promującą zdrowy styl życia,
- promującą chrześcijański system wartości,
- upowszechniającą dziedzictwo cywilizacyjne Polski i Europy,
- opierającą pracę wychowawczą wokół postawy i dorobku Patrona - ks. Antoniego Podgórskiego,
- wspierającą ducha partnerstwa między uczniami i pracownikami, między rodzicami a szkołą, między społecznością lokalną a szkołą,
- dbającą o tradycje i ceremonie szkoły,
- pomagającą uczniom rozwijać swoje talenty i osiągać sukcesy,
- prowadzącą działania przygotowujące uczniów do wyboru właściwej drogi życiowej,
- zapewniającą atrakcyjne zajęcia prowadzone w dobrze wyposażonej szkole,
- zapewniającą równość szans i sprawiedliwość społeczną,
- wspierającą pogląd, że kształcenie jest procesem trwającym całe życie.

II. Podstawa prawna Programu:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów.
- Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.
- Rozporządzenie MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.

- Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno–pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych
- Rozporządzenia MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 września 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenia MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz

podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- Rozporządzenia MENiS z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki.
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

III. A. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024

1. Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
3. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
5. Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.
6. Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
7. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
8. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodyczne wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.
9. Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
10. Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć

i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

B. Najważniejsze wartości:

- pamięć o bohaterstwie Polaków w czasie II wojny światowej, poznanie Sprawiedliwych wśród narodów świata; rocznica powstania warszawskiego z 1944 r., rocznica mordu w Lesie Grabińskim w 1944r. (24 lipca);
- poszanowanie dla nauki i wykształcenia oraz nauczycieli - 250 rocznica powstania KEN,
- ponadczasowa triada wartości: prawda, dobro, piękno, jako antidotum wobec fałszowania rzeczywistości, zła i brzydoty,
- bezpieczeństwo, aktywność fizyczna i zdrowie psychiczne,
- więź i oparcie w rodzinie,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- wsparcie dla dziecka z problemami w szkole,
- dojrzałość, tolerancja i wsparcie emocjonalne dla innych,
- znajomość zasad dobrego wychowania,
- poczucie własnej wartości i szanowanie innych,
- krytycyzm wobec treści przekazywanych przez różne media, w tym społecznościowe.

IV. Założenia teoretyczne Programu,model absolwenta,wnioski i rekomendacje po diagnozie - czynniki chroniące i czynniki ryzyka – mocne strony oraz rozpoznane zagrożenia i problemy; rekomendacje.

Wychowanie w naszej szkole ma charakter:

- **integralny** - obejmuje wszystkie sfery rozwoju ucznia: fizyczną, poznawczą, emocjonalną, moralną, duchową i społeczną;
- **personalistyczny** - postrzegamy uczniów, jako osoby - podmioty z przynależną im wolnością, szacunkiem, równością, tolerancją, ale także i odpowiedzialnością;

– **indywidualny** - zawsze uwzględniamy etap rozwoju i możliwości psychofizyczne ucznia.

Definicja wychowania: „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt. 3 Ustawy Prawo oświatowe).

„Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia” (art. 5 Ustawy Prawo oświatowe).

Uczestnicy i adresaci Programu: uczniowie, nauczyciele i rodzice;

Współpraca wychowawcza z instytucjami: z Sądem, Policją, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną nr 1 w Krośnie, Urzędem Gminy /Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Ośrodkiem Kultury/, Kołem Gospodyń Wiejskich, Parafią, Strażą Pożarną, Biblioteką Publiczną, teatrami, kinami, szkołami z terenu Gminy, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną oraz innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.

Współpraca z rodzicami:

- 1) zapoznanie rodziców z Programem wychowawczo-profilaktycznym oraz innymi dokumentami Szkoły;
- 2) precyzowanie wymagań stawianych uczniom, dotyczących pożądaných przez Szkołę zachowań, które zapewnią utrzymanie ładu społecznego i bezpieczeństwa uczniów – Statut Szkoły;
- 3) uwzględnianie na zebraniach z rodzicami tematów z zakresu wychowania, profilaktyki i opieki;
- 4) badanie opinii rodziców odnośnie funkcjonowania Szkoły;
- 5) włączanie rodziców do pracy przy realizacji zadań wychowawczych;
- 6) wyróżnianie rodziców za wkład pracy, pomoc Szkole w poprawianiu warunków pracy i nauki.

Współpraca z Radą Rodziców - udział w tworzeniu Programu wychowawczo-profilaktycznego; - udział w uroczystościach i imprezach szkolnych, klasowych; - pomoc w rozwiązywaniu problemów dziecka. Angażowanie rodziców do uczestnictwa

i współorganizowania uroczystości i wyjazdów klasowych, szkolnych. Podziękowania, listy gratulacyjne.

Model absolwenta:

W zakresie wiedzy:

- zna historię, kulturę, obyczaje i własnej miejscowości, regionu, kraju,
- zna podstawowe wiadomości niezbędne w dalszym kształceniu i życiu,
- ma wiadomości o otaczającym świecie i zjawiskach w nim zachodzących,
- posiada wiedzę o zagrożeniach wynikających ze współczesnej cywilizacji, w tym o zagrożeniach dla zdrowia wynikających z pandemii oraz o zagrożeniu od środków psychotropowych i technologii komputerowej (cyberprzemoc),
- zna normy zachowania i postępowania odpowiednie do wieku i sytuacji,
- poznaje różne zawody, przygotowuje się do trafnego wyboru drogi kształcenia.

W zakresie umiejętności:

- potrafi radzić sobie w sytuacjach trudnych i szukać wsparcia w razie potrzeby,
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji, umie stosować poznane wiadomości w życiu,
- **roztropnie korzysta w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych,**
- dzieli się swoją wiedzą i współpracuje w zespole,
- potrafi samodzielnie dostrzegać i rozwiązywać problemy,
- posiada umiejętności komunikowania i zachowania w różnych sytuacjach,
- potrafi okazać szacunek względem dorosłych,
- potrafi zachować się bezpiecznie.

W zakresie postaw:

- aktywnie uczestniczy w życiu społeczno-kulturalnym szkoły i środowiska,
- jest dumny z przynależności do społeczności lokalnej, kultury polskiej i europejskiej,
- optymalnie wykorzystuje swoje możliwości i talenty,
- zachowuje się coraz bardziej dojrzałe i odpowiedzialnie,
- ma poczucie własnej wartości, jest asertywny, potrafi odmówić,
- przyjmuje postawę szlachetności i zaangażowania społecznego,
- jest kulturalny, wrażliwy i tolerancyjny, szanuje siebie i innych,

- przestrzega norm postępowania wobec rówieśników i dorosłych,
- dba o zdrowie fizyczne i psychiczne, rozumie wagę aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania,**
- unikają zagrożeń, w tym uzależnień od komputera i od substancji psychoaktywnych,**
- przestrzega procedur obowiązujących w szkole,**
- jest odpowiedzialny za środowisko naturalne.

Wnioski i rekomendacje po diagnozie.

Program wychowawczo-profilaktyczny i sytuację wychowawczą monitorowano m.in. w formie:

A. Analizy wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród rodziców i uczniów w roku szk. 2022-23:

a) BEZPIECZNY INTERNET

Cel:

- poznanie opinii rodziców odnośnie korzystania z komputera i Internetu przez dzieci.

b) FONOHOLIZM

Cele:

- rozpoznanie, w jakim stopniu telefon zajmuje czas i uwagę dzieci i młodzieży,
- sprawdzenie, czy telefon ma destrukcyjny wpływ na rozwój uczniów.

c) PATOTREŚCI

Cele:

- rozpoznanie, w jakim stopniu Internet zajmuje czas i uwagę uczniów,
- poznanie stopnia zagrożenia patostreamami i opinii uczniów o patotreściach,
- sprawdzenie, czy uczniowie doświadczają wsparcia i kontroli ze strony rodziców.

d) BADANIE PRZESIEWOWE w klasach trzecich, które dotyczyło rozpoznania:

- przejawów stosowania przemocy rówieśniczej,
- przejawów problemów społeczno-emocjonalnych,
- uzależnienia od gier komputerowych i telewizji.

B. Sprawozdań i dokumentacji wychowawców klas i specjalistów pracujących z dziećmi oraz zespołu wychowawczego; wniosków i rekomendacji przyjętych podczas konferencji podsumowujących.

C. Informacji płynących ze współpracy z rodzicami i instytucjami, tj. Urzędem Gminy, GOPS-em (Zespołem ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie) i Poradnią Psychologiczno –Pedagogiczną, trenerami prowadzącymi warsztaty.

Wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy:

Mocne strony (czynniki chroniące):

- podejmowane są liczne działania wychowawcze i profilaktyczne dostosowane do potrzeb rozwojowych i wychowawczych danej klasy;
- wzmożone działania wychowawcze pozwoliły lepiej zintegrować większość klas, uczniowie w większości stanowią zgrany zespół klasowy, chętnie ze sobą współpracują, częściej wspierają się w trudnych sytuacjach;
- dzieci lubią klasę, szkołę, dobrze oceniają swoją pozycję (czują się lubianymi);
- mają w otoczeniu osoby, do których mogą się zwrócić o pomoc, mają dobre relacje z nauczycielami, wychowawcą;
- stwarzane są warunki do podnoszenia poziomu nauczania i osiągnięcia sukcesu wszystkim uczniom na miarę ich indywidualnych możliwości, nauczyciele uwzględniają w pracy dydaktyczno-wychowawczej sytuację ucznia;
- organizacja pomocy psychologiczno –pedagogicznej jest adekwatna do potrzeb;
- dzieci i młodzież na ogół przestrzegają podstawowych norm społecznych i stosują się do przyjętych w szkole regulaminów, większość uczniów jest zdyscyplinowana, posłuszna, rozumie potrzebę przestrzegania kodeksu klasowego;
- uczniowie angażują się w działania prospołeczne i alternatywne dla zjawisk patologicznych (prace na rzecz klasy, szkoły i środowiska, rozwijanie zainteresowań, praca w organizacjach, udział w różnych wydarzeniach, akcjach, wolontariacie, konkursach, zawodach, rajdach);

- rodzice są pomocni i zainteresowani, angażują się w prace na rzecz klasy i szkoły;
- wychowawcy na bieżąco współpracują ze sobą i ze specjalistami oraz rodzicami;
- w szkole uczą się dzieci niepełnosprawne, z deficytami- osiągnęte są dobre efekty w pracy z nimi; nie ma przejawów dokuczania im przez rówieśników;
- rodzice są dobrze zorientowani w zagrożeniach, jakie niesie Internet oraz możliwościami blokowania i wyjaśniania dzieciom, co jest dla nich szkodliwe;
- zdecydowana większość uczniów nie ma kontaktu zpatotreściami;
- szkoła prowadzi działania podnoszące kulturę osobistą, umiejętność odbioru kultury, wspiera czytelnictwo wśród dzieci,;
- obserwuje się silną więź uczniów z rodziną, wysokie aspiracje edukacyjne rodziców w stosunku do dzieci oraz więź z Kościołem;
- placówka posiada dobrą bazę materialną, dba o estetykę klas oraz bhp;
- wielu uczniów osiąga dobre wyniki w nauce;

Słabe strony (czynniki ryzyka w szkole i środowisku, utrudniające rozwój i sprzyjające dysfunkcjom oraz problemy do rozwiązania):

- dorośli nie mają pełnej kontroli nad zachowaniem dzieci w sieci;
- uczniowie chętnie korzystają z telefonu i komputera, głównie w celach rozrywkowych (gry) i towarzyskich (kontakty z rówieśnikami), niektórzy przekraczają zdrowe i rozsądne granice czasowe, jeśli chodzi o korzystanie z nich;
- zdarzają się przypadki cyberprzemocy i sięgania po używki, niestosowanie się do norm;
- występują takie zjawiska, jak: niepowodzenie w nauce, nadpobudliwość, zaburzenia uwagi, słabe radzenie sobie niektórych uczniów z emocjami i stresem, łamanie wcześniej ustalonych zasad., powolne reagowanie na polecenia nauczyciela oraz męczliwości dzieci;
- są uczniowie, którzy uważają się za nielubianych przez rówieśników;
- zdarza się używanie wulgarnego słownictwa, niska kultura wypowiedzi oraz przypadki niekulturalnego odnoszenia się uczniów do nauczycieli i do siebie nawzajem;

- analiza badań nie wykazuje niepokojących wskaźników dotyczących stosowania przemocy rówieśniczej w szkole, ale są pojedyncze przypadki agresji między dziećmi;
- większość uczniów ma poczucie wartości, jest aktywna, zaangażowana, lecz są też dzieci zamknięte, mniej odważne, unikające kontaktów, które wolą spędzać czas w sieci;
- brak zajęć dydaktyczno – wyrównawczych dla wszystkich potrzebujących uczniów;
- brak należytej opieki, wspólnego ustalania zasad lub niekonsekwentne ich egzekwowanie w niektórych rodzinach
- mała ilość czasu spędzana przez niektórych dorosłych z dzieckiem

Rekomendacje

W nowym roku szkolnym wg uczniów i nauczycieli należy szczególnie:

- prowadzić diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży;
- ułatwić korzystanie z pomocy psychologiczno – pedagogicznej, wskazać osoby i miejsca, w których można szukać wsparcia;
- wspomóc uczniów mających problemy szkolne (pomoc w nauce, diagnoza i terapia);
- dbać o kształtowanie i rozwój zainteresowań;
- ułatwić proces adaptacji do klasy I oraz do nowej szkolnej rzeczywistości, jaką stanowi przejście z III do IV klasy;
- prowadzić działania edukacyjno - wychowawcze odnośnie uzależnienia od telefonu, Internetu i jego rozsądnego wykorzystania przez dzieci, kontynuować profilaktykę cyberzagrożeń, uwzględnić wyzwania i zagrożenia związane ze sztuczną inteligencją;
- przestrzegać zapisów regulaminu szkoły co do posiadania telefonu przez uczniów;
- włączać rodziców we wspólne oddziaływania wychowawcze tak, by dziecko miało zarówno zaufanie, jak i świadomość kontroli ze strony dorosłych;
- skłaniać do bezpośrednich kontaktów rówieśniczych w miejsce sztucznych komunikatorów i stwarzać do nich jak najwięcej okazji;

- kontynuować działania związane z zapobieganiem uzależnieniom i trudnościom emocjonalnym (m.in. „Dni profilaktyki” dla uczniów, nauczycieli i rodziców);
- przeciwdziałać agresji wśród rówieśników, prowadzić zajęcia integrujące, kształtujące pozytywne relacje i umiejętność współpracy uczniów;
- edukować o zjawisku przemocy, wpajać obowiązek powstrzymania się od agresji i przemocy oraz obowiązek pomagania poszkodowanym;
- prowadzić działania związane z kształtowaniem umiejętności społecznych oraz kultury zachowania (radzenie sobie ze stresem i negatywnymi emocjami, umiejętność podejmowania decyzji, nawiązywanie relacji, uczenie współpracy w grupach);
- dbać o akceptację i dowartościowanie dziecka w klasie, budować jego wartość i wiarę w samego siebie, wspierać emocjonalnie;
- zapobiegać przemocy psychicznej wśród uczniów, odtrącaniu;
- uspołeczniać dzieci z deficytami funkcji społecznych;
- wspierać i rozwijać umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- kształtować i nagradzać dojrzałe i odpowiedzialne postępowanie młodzieży;
- promować zdrowy styl życia, zainteresować dzieci aktywnym spędzaniem wolnego czasu, organizować zabawy i zajęcia ruchowe;
- uczyć zapobiegania chorobom zakaźnym i radzenia sobie w czasie pandemii;
- przeciwdziałać zaniedbaniu i przemocy w rodzinie (zapoznawać z odpowiednimi możliwościami wsparcia tj. Gminny Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Przedstawiciele i służby podlegające Podkarpackiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Rzeszowie);
- szkolić nauczycieli i rodziców w zakresie wychowania i profilaktyki.

V. Cele ogólne i szczegółowe:

1. **Działalność wychowawcza** ma na celu kształtowanie osobowości młodego człowieka, jego postaw, zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym. Celem szkoły jest przygotowanie ucznia do samodzielnego, poprawnego nawiązywania stosunków międzyludzkich, kształtowania relacji z innymi ludźmi, zachowania etycznego, moralnego i akceptowanego przez społeczność, w której żyje.

2. **Działalność profilaktyczna** ma na celu wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenia i likwidowanie czynników zaburzających zdrowe życie.
3. **Cele szczegółowe wyznaczają zadania przewidziane** do realizacji zarówno na poszczególnych przedmiotach, jak i godzinach zajęć z wychowawcą oraz podczas innych wydarzeń i sytuacji wychowawczych. Wskazują one wartości, pozytywne postawy, kompetencje oraz umiejętności niezbędne dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży w czterech sferach:
 - fizycznej (rozwój biologiczny),
 - psychicznej (rozwój poznawczy i emocjonalny),
 - społecznej,
 - aksjologicznej.

VI. Zadania wychowawczo – profilaktyczne i pożądane efekty ich realizacji:

1. Wychowanie do wartości.

Uczeń rozwija sferę duchową i moralną:

- jest wrażliwy na prawdę, dobro i piękno,
- uczestniczy w edukacji patriotycznej, poznawaniu polskiej kultury,
- zna kulturę, obyczaje i historię własnej miejscowości, regionu, kraju, **w tym przejawy bohaterstwa Polaków w czasie II wojny światowej,**
- zna postać i dokonania patrona szkoły – ks. Antoniego Podgórskiego.
- poznaje kanony edukacji klasycznej, dziedzictwo cywilizacyjne Europy, w tym kulturę łacińską,
- chętnie bierze udział w życiu kulturalnym szkoły i środowiska,
- zna i stosuje zasady dobrego zachowania się w różnych sytuacjach i miejscach,
- umie kontaktować się z ludźmi (opanowuje emocje, panuje nad uczuciami, ma szacunek dla innych, w tym niepełnosprawnych, ma szacunek dla cudzej własności, uczy się dobrych manier, umie rozwiązywać konflikty, potrafi być tolerancyjny, prawdomówny, odważny),
- umie ocenić własne zachowanie (zdolny do samokontroli, do planowania działań, do podejmowania coraz bardziej samodzielnych decyzji),
- zna i przestrzega przepisy szkolne i normy zachowania

- zna Konwencję o Prawach Dziecka,
- ma odpowiednią do wieku wiedzę o uzależnieniach i innych „pułapkach” wieku młodzieńczego (podkultury, dopalacze, Internet itp.),
- zna zasady Dekalogu,
- wie, kto może mu pomoc w razie potrzeby,

Formy realizacji: w trakcie wszystkich zajęć edukacyjnych, zajęć wychowania do życia w rodzinie, zajęć wychowawczych, uroczystości, konkursów, wyjazdów edukacyjnych, przeglądów artystycznych, w świetlicy szkolnej, działalności w organizacjach, w kontaktach osobowych.

Efekty, czyli wartości, które chcemy wykształcić: wrażliwość na piękno i prawdę, uczciwość, dobro, szlachetność, odpowiedzialność, wiarygodność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, dobroć, samokontrola, świadomość swoich praw i praw innych, gotowość do uczestnictwa w kulturze, szacunek dla patrona szkoły.

2. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru kultury i sztuki, w tym upowszechnianie czytelnictwa.

Uczeń ma odpowiedni stosunek do pracy, rozwija się intelektualnie przygotowuje się do odbioru kultury i sztuki, wyboru dalszej drogi kształcenia i zawodu:

- jest sumiennie przygotowany do lekcji, dba o materiały szkolne, wykonuje zadania domowe,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach, umie pracować w grupie, jest systematyczny,
- chętnie udziela pomocy innym uczniom,
- potrafi słuchać z uwagą, potrafi się wypowiadać,
- zna i rozwija swe uzdolnienia i zainteresowania,
- rozwija swoje kompetencje informatyczne,
- umie korzystać z zasobów biblioteki,
- bierze udział w konkursach czytelniczych, literackich,
- bezpiecznie korzysta z technologii cyfrowych
- zna - podobnie jak rodzice - zagrożenia związane z użytkowaniem Internetu
- wie, gdzie ma możliwość zgłaszania sytuacji stanowiących zagrożenie związane z użytkowaniem Internetu
- doskonali umiejętność posługiwania się katalogami, informacją komputerową,

- przygotowuje prezentacje multimedialne, filmy, scenariusze, przedstawienia, referaty,
- zna zasady skutecznego uczenia się,
- zna swoje mocne i słabe strony,
- pełni różne funkcje i role,
- poszukuje wiedzy, umie korzystać ze źródeł informacji, uczy się je wykorzystywać,
- dba o piękno mowy ojczystej, poznaje literaturę, bierze udział w wydarzeniach kulturalnych,
- rozumie wartość wykształcenia jako inwestycji w samego siebie, czuje się odpowiedzialny za własną edukację
- ma szacunek do pracy, planuje własną przyszłość, przygotowuje się do wyboru szkoły ponadpodstawowej i zawodu,
- bierze udział w przedstawieniach teatralnych, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, projekcjach filmowych, wystawach, koncertach.

Formy realizacji: w trakcie wszystkich zajęć edukacyjnych, doradztwa zawodowego, pomocy psychologiczno - pedagogicznej, zajęć wychowawczych, kół zainteresowań, w kontaktach osobowych, pracy w zespołach zadaniowych, w świetlicy szkolnej, w bibliotece, akcjach charytatywnych, w ramach współpracy kulturalnej instytucjami.

Efekty, czyli wartości, które chcemy wykształcić: odpowiedzialność, kreatywność oraz umiejętność pracy zespołowej, zdobywanie wiedzy i umiejętności na miarę możliwości, rozwój zainteresowań czytelniczych, artystycznych, przedmiotowych, systematyczność, chęć pomocy innym, adekwatny wybór dalszej drogi kształcenia.

3. Kształtowanie postaw obywatelskich, poszanowania historii, tradycji i kultury własnego narodu, poszanowania dla innych kultur i tradycji oraz zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji.

Uczeń odnajduje swoje miejsce w rodzinie, w grupie koleżeńskiej, w społeczności szerszej (lokalnej, regionalnej, narodowej, europejskiej):

- ma poczucie więzi z rodziną, umie wyrazić wdzięczność rodzicom,
- rozumie znaczenie i funkcje rodziny,
- dobrze czuje się w grupie koleżeńskiej, ma dobry kontakt z klasą,
- zna zasady dobrego wychowania, kompromisu, wybaczenia, bezinteresowności,
- potrafi działać w samorządzie klasowym i szkolnym,

- jest zdolny do współpracy w środowisku społecznym,
- szanuje mienie prywatne i społeczne,
- zna historię, walory naturalne, tradycję i kulturę miejscowości i regionu
- zna dziedzictwo Patronów Roku,
- zna i przestrzega ceremoniał szkoły,
- **ma szacunek do historii**, dba o miejsca pamięci,
- **docenia bohaterstwo przodków, zwłaszcza z czasów II wojny światowej (ratowanie innych ludzi, walka za Ojczyznę)**
- **ceni nauczycieli, wiedzę, szkołę (250 rocznica powołania KEN)**,
- zna instytucje lokalne i ich zadania,
- ma szacunek dla państwa,
- aktywnie i kulturalnie uczestniczy w obchodach świąt państwowych i innych wydarzeniach patriotycznych i obywatelskich,
- poznaje kulturę innych narodów.

Formy realizacji: zajęcia edukacyjne, zajęcia z wychowawcą, wychowanie do życia w rodzinie, wycieczki, uroczystości i spotkania klasowe, konkursy, uroczystości szkolne i środowiskowe, projekty, rajdy, wycieczki edukacyjne.

Efekty, czyli wartości, które chcemy wykształcić: więź z rodziną, klasą, wspólnotą lokalną, patriotyzm, zaangażowanie społeczne, kultura osobista, szacunek dla innych ludzi, szacunek dla demokracji, państwa, dla innych narodów i kultur, poszanowanie dla dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym osiągnięć duchowych i materialnych.

4. Kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych, zdrowego stylu życia i bezpieczeństwa, szczególnie w związku z zakażeniami, sytuacją wojenną w Ukrainie oraz odpowiedzialności za środowisko naturalne.

Uczeń dba o swoje zdrowie, sprawność fizyczną i bezpieczeństwo:

- zna i przestrzega procedury obowiązujące w okresie epidemii,
- rozumie wartości i zagrożenia – pokój i wojna, solidarność i terroryzm, osiągnięcia medycyny i choroby epidemiczne,
- rozumie, że ilość spędzanego czasu przed ekranem, telefonem powinna być kontrolowana,
- przestrzega zasad higieny, docenia wartości estetyczne,
- rozumie znaczenie zdrowia fizycznego i psychicznego,

- wie, jak zadbać o zdrowie psychiczne; rozumie czym jest pozytywne myślenie, wsparcie ze strony innych,
- **widzi zależność między aktywnością fizyczną a zdrowiem, rozwija swoją sprawność fizyczną,**
- zna konsekwencje niewłaściwego odżywiania się i prowadzenia niezdrowego trybu życia,
- rozumie istotę przemian w okresie dorastania,
- **potrafi aktywnie wypełnić czas wolny,**
- zna zagrożenia ze strony ludzi, umie zachować się w sytuacjach niebezpiecznych (numery alarmowe i do kogo się zwrócić w razie potrzeby),
- unika agresji i przemocy, w tym w „cyberprzestrzeni”,
- stosuje się do obowiązujących zasad i regulaminów,
- dba o bezpieczeństwo swoje i innych,
- przyjmuje postawę proekologiczną,
- chętnie uczestniczy w konkursach i imprezach sportowych, turystycznych,
- przestrzega zasad ruchu drogowego.

Formy realizacji: w ramach realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego i kształcenia specjalnego, zajęć wychowawczych, stosowania procedur zachowania w czasie pandemii, lekcji wychowania fizycznego, wychowania komunikacyjnego, w trakcie zajęć profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia: gier, zabaw, pogadanek, konkursów, działalności LOP, PTTK, ZHP, zajęć w świetlicy szkolnej.

Efekty, czyli wartości, które chcemy wykształcić: zdrowie, sprawność, wytrwałość, umiejętność odmawiania i wyrzeczeń, umiejętność zdrowego spędzania czasu wolnego, dbałość o bezpieczeństwo swoje i innych, odpowiedzialność za środowisko naturalne.

5. Profilaktyka uzależnień.

Uczeń zna mechanizmy uzależnienia i szkodliwe działanie środków i substancji psychoaktywnych. Potrafi korzystać bezpiecznie z komputera:

- zna konsekwencje prawne i zdrowotne zachowań ryzykownych,
- jest świadomy mechanizmów i szkodliwości uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków (dopalaczy), szkodliwych pokarmów (tj. cukier, fast-food),
- potrafi odmówić w sytuacjach nacisku,

- jest świadomy korzyści i zagrożeń płynących z Internetu,
- zna zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
- rozumie, czym jest cyberprzemoc,
- zna swoją wartość, potrafi kontrolować własne emocje i radzić sobie ze stresem,
- zna i stosuje elementy mediacji,
- wie, jak reagować w sytuacjach zagrożenia i gdzie szukać pomocy,
- bierze udział w kampaniach społecznościowych, akcjach, warsztatach, konkursach tematycznych związanych z problematyką uzależnień,
- chętnie uczestniczy w oferowanych przez szkołę wydarzeniach, zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych (zajęciach alternatywnych wobec złych kontaktów, nudy, beczynności).

Formy realizacji: wdrażanie programów wychowawczo - profilaktycznych, lekcje informatyki, zajęcia wychowawcze, warsztaty, współpraca z rodzicami, współpraca z instytucjami, realizacja projektów, twórczość artystyczna, spotkania ze specjalistami, indywidualna opieka nad dziećmi i rodzinami dysfunkcyjnymi, zajęcia rozwijające, pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów, rodziców i nauczycieli, pomoc materialna dla potrzebujących.

Efekty, czyli wartości, które chcemy wykształcić: odpowiedzialność za siebie i innych, umiejętność aktywnego spędzania wolnego czasu i bezpiecznego korzystania z komputera i in. środków komunikowania się, rozpoznawania i unikania sytuacji ryzykownych, dbanie o zdrowie psychiczne, wiedza jak oprzeć się presji grupy, wiedza gdzie i do kogo zwrócić się o pomoc.

VII. Innowacje, programy i projekty wychowawczo-profilaktyczne realizowane w szkole:

Realizowane są innowacje pedagogiczne:

- „Czytam z klasą” –lektury spod chmurki (międzynarodowy projekt edukacyjny)
- „Kreatywna matematyka”
- „W roli bohatera”
- „A celebrityletter”
- „Bezpieczeństwo na drodze i pierwsza pomoc”

Programy Wychowania Zdrowotnego

- Oddziały przedszkolne – program „Dzieciństwo bez próchnicy”
- Klasy I – program „Klub bezpiecznego Puchatka”
- Klasy I – Adaptacja 7-latków w szkole
- „Środowiskowy Program Wychowania Zdrowotnego w Szkole” – wybrane elementy
- „Żyj zdrowo i bezpiecznie”

Inne programy wychowawczo-profilaktyczne realizowane w całości lub częściowo:

- Programy profilaktyczne „Nie pal przy mnie proszę” (kl. III) i „Znajdź właściwe rozwiązanie” (rekomendacja Sanepid-u)
- „Debata” (rekomendacja MEiN), „Pokonaj lęk i złość” (zalecenie Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie)
- „Przyjaciele Zippiego” - dla dzieci młodszych
- „Nie spal się na starcie” (kl. VI – VIII)
- Program profilaktyczny: „Jak żyć z ludźmi”
- Projekt „Zachowaj trzeźwy umysł”
- „Saper, czyli jak rozminować agresję” - elementy
- Lekcje wychowawcze – wyd. Seventh Sea
- „Każdego można za coś pochwalić”;
- Zajęcia z cyklu „Grzeczność na co dzień”
- Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego
- **„Szkolny System Wsparcia Zdrowia Psychicznego:**
 - **Działania edukacyjno -profilaktyczne,diagnostyczne, terapeutyczne doradczo-konsultacyjne**
 - Budowanie pozytywnej atmosfery służącej zdrowiu psychicznemu;
 - Budowanie kompetencji miękkich: poczucia własnej wartości, asertywności, wyrażanie własnych potrzeb, efektywna komunikacja, jak słuchać?, jak mówić?, empatia i dostrzeganie potrzeb innych, zarządzanie własnym czasem, odnajdywanie się w grupie;
 - Radzenie sobie w sytuacjach trudnych: ze stresem, z agresją własną i zewnętrzną oraz przemocą, z negatywnym wpływem społecznym;
 - Wspieranie rozwoju duchowego: samokontroli i wytrwałości, refleksyjnego myślenia o sobie, rozwoju przez sztukę, planowanie swojego rozwoju, świadomość wyznawanych wartości, umiejętność wyciszania się i kontroli emocji;

- Umiejętność krytycznego spojrzenia na wzorce medialne;
- Dziennik wdzięczności:
 - „Chodź pomaluj mój świat” – warsztaty dla rodziców
 - „Szkolna interwencja profilaktyczna” – dla rady pedagogicznej (rekomendacja MEiN)

Programy ogólnopolskie:

- „Cała Polska czyta dzieciom”
- „Poznaj Polskę”
- „Śniadanie daje moc”.

VIII. Założenia ewaluacyjne

Przebieg realizacji programu będzie sprawdzany przez cały okres jego realizacji. W czerwcu Zespół Wychowawczy, we współpracy z dyrekcją szkoły i pedagogami, opracuje i przedstawi Radzie Pedagogicznej sprawozdanie z realizacji celów i zadań założonych w programie i opracuje wnioski do dalszej pracy. Pozwoli to ocenić zakres wykonanych działań i skuteczność działań wychowawczych i profilaktycznych, wprowadzić ewentualne zmiany w roku następnym.

IX. Załączniki do Programu

1. Plany:wychowawców klas,specjalistów, wychowawców świetlicy szkolnej, nauczycieli bibliotekarzy,Samorządu Uczniowskiego i innych organizacji uczniowskich.
2. Monitoring za rok szk. 2022/23.